

PLANET BUDAPEST 2023 EXPO

2023. SZEPTEMBER 30.

KLIMASZORONGÁS

a Z generáció életében

Dr. Szeberényi András, PhD.
egyetemi docens

aszeberenyi@metropolitan.hu

TARTALOM

- MI A KLÍMASZORONGÁS?
- ÖKO KIFEJEZÉSEK
- MÓDSZERTAN
- KUTATÁSI EREDMÉNYEK
- KÖVETKEZTETÉSEK

Mi a klímaszorongás?

“A klímaszorongás egy olyan pszichológiai állapot, amelyet az egyén vagy a társadalom érez, amikor aggódik vagy szorong a globális éghajlatváltozás és annak potenciális hatásai miatt.”

ÖKO-HISSZTI

VAGY

VALÓS PROBLÉMA?

KLÍMA ÉRZELMI SKÁLA

EUTIERRA, a Föld iránt érzett túlzóan pozitív érzés (imádat).

SOLIPHILIA, nagyfokú szeretet a Föld bolygó iránt.

SOLASTALGIA, a környezeti változások okozta stressz.

ECO-ANXIETY (klímaszorongás), krónikus félelem a környezeti katasztrófáktól.

ECO-PARALYSIS, öko-paralízis (vagy ökobénulás)

ECO-GUILT, öko-bűntudat

ECO-GRIEVING, klímagyász

TIERRATRAUMA (környezeti poszttraumás stressz szindróma), amikor az egyén egy traumatikus környezeti változás szemtanúja.

ECO-RAGE (klímadüh), intenzív frusztráció érzése a klímakatasztrófa következményeivel szemben.

ÖKO-PARALÍZIS

Amikor az egyén már **képtelen értelmesen reagálni** az éghajlati és ökológiai kihívásokra.

Ez később kognitív dilemmává torzulhat.

ÖKOSZÉGYENÍTÉS, ÖKOBŰNTUDAT

Egy másik személy megszégyenítése, amiért **nem tiszteli a környezetet**, vagy mert nem veszi ki (jobban) a részét a környezetvédelemből.

KLÍMAGYÁSZ

Olyan **veszteség érzésére** utal, amely a környezeti pusztulás vagy az éghajlatváltozás megtapasztalásából, megismeréséből fakad.

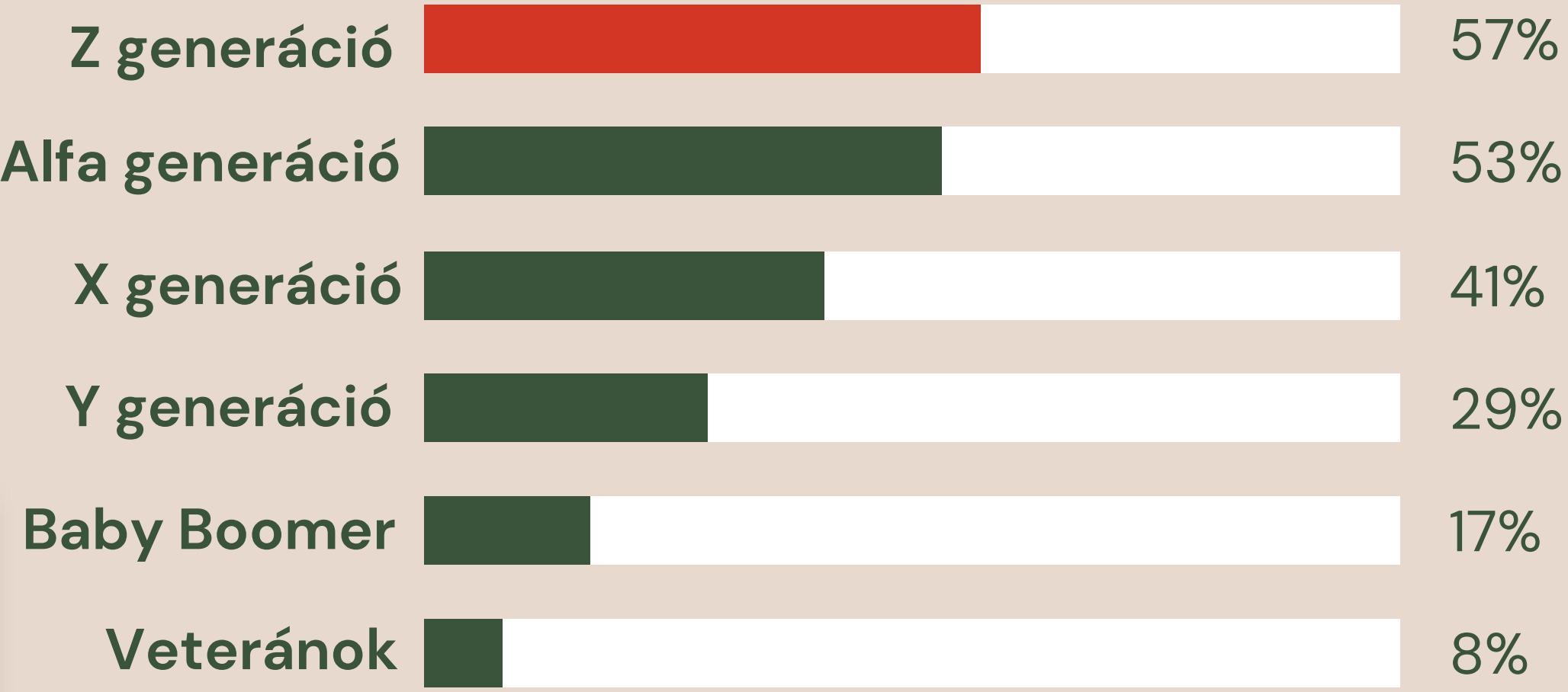
MORALIS (ON)ENGEDSELYEZÉS

MORAL LICENSING / SELF-LICENSING

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS

Klíímaváltozással kapcsolatos szorongás
határértéke generációk szerint (%)

Forrás: Yale Program on Climate Change Communication, n=1085

NEMZETKOZI KITEKINTÉS

A klímaszorongás következtében fellépő leggyakoribb tünetek

- Idegesség
- Feszültség
- Ingerlékenység
- Félelem
- Szorongás

ÉRZELMI

FIZIOLÓGIAI

- Izomfeszültség
- Izzadás
- Heves szívdobogás
- Remegés
- Hasi fájdalom

- Folyamatos fáradtság
- Koncentrációs nehézség
- Üresség érzése

PSZICHÉS

VISELKEDÉSBELI

- Szociális és társadalmi kapcsolatok romlása
- Nyugtalanág
- Alvászavarok

Szomorúság

Elszigetelődés

Közönyösség

COVID-19

Szorongás

Magányosság

Tehetlenség

Bátorság

Reménykedés

Félelem

Düh

Csalódottság

Érdeklődés

Elkötelezettség

Érdekeltség

KLIMAVÁLTOZÁS

Bűntudat

Szégyenkezés

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS

A különböző szélsőséges időjárási eseményekben tapasztalatot szerzett amerikai résztvevők megoszlása (%)

Forrás: Salim et al. (2023): Does witnessing the effects of climate change on glacial landscapes increase pro-environmental behaviour intentions? An empirical study of a last-chance destination.

MODSZERTAN

**BUDAPESTI METROPOLITAN
EGYETEM**

**SZÉCHENYI ISTVÁN
EGYETEM**

**NEUMANN JÁNOS
EGYETEM**

Megkérdezettek száma: 518 fő

MÓDSZERTAN

HIPOTÉZISEK

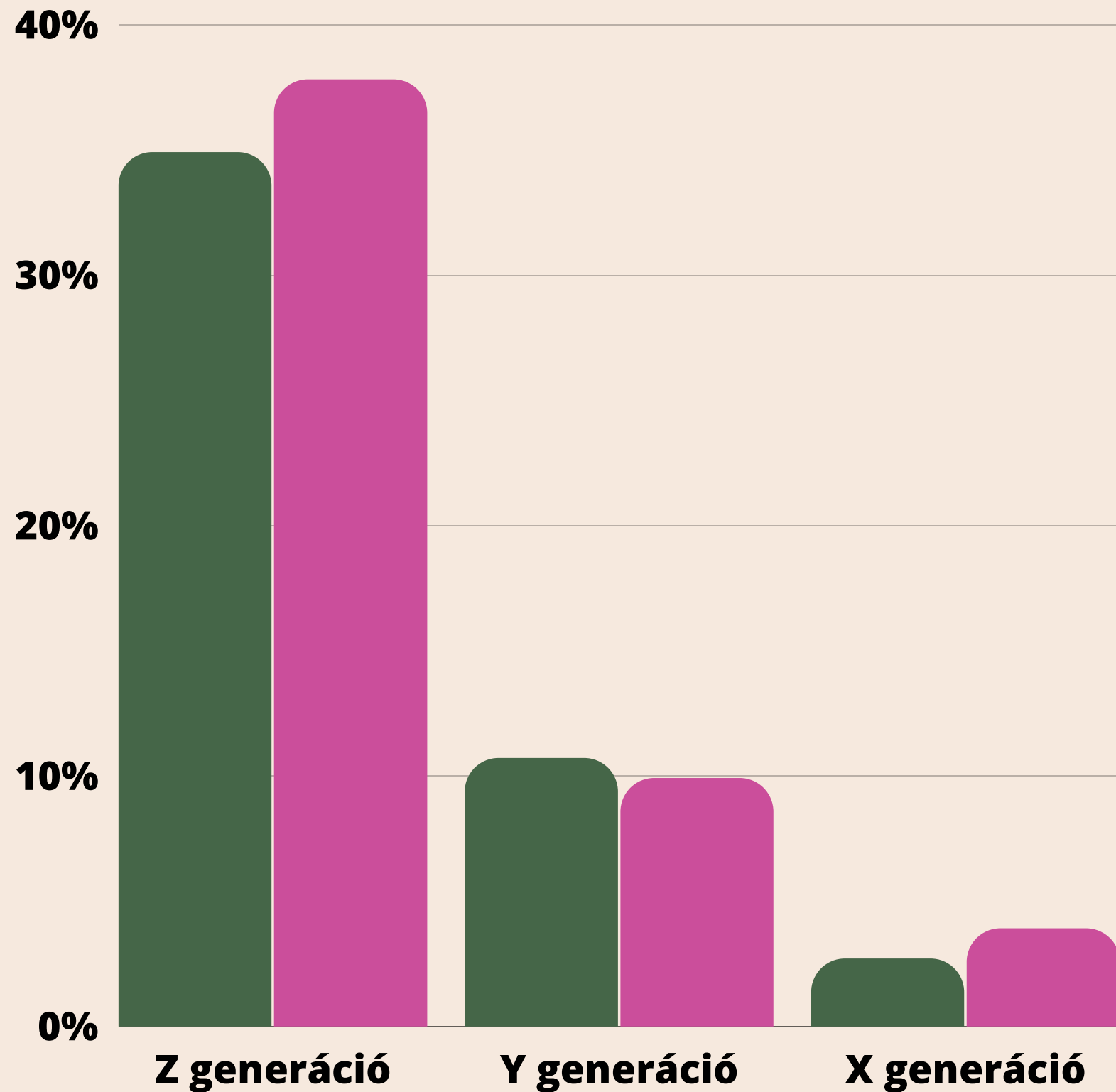
H1. A KUTATÁSBAN RÉSZT VEVŐ INTÉZMÉNYEK HALLGATÓI KÖZÜL A Z GENERÁCIÓ VESZI KI LEGINKÁBB A RÉSZÉT A **KLÍMAVÁLTOZÁS OKOZTA PROBLÉMÁK ELLENI KÜZDELEMBEN.**

H2. A KUTATÁSBAN RÉSZT VEVŐ X, Y ÉS Z GENERÁCIÓK KÖZÜL A Z GENERÁCIÓ TAGJAI KÜZDENEK LEGINKÁBB **A KLÍMASZORONGÁS OKOZTA ERŐSEBB TÜNETEKKEKEL.**

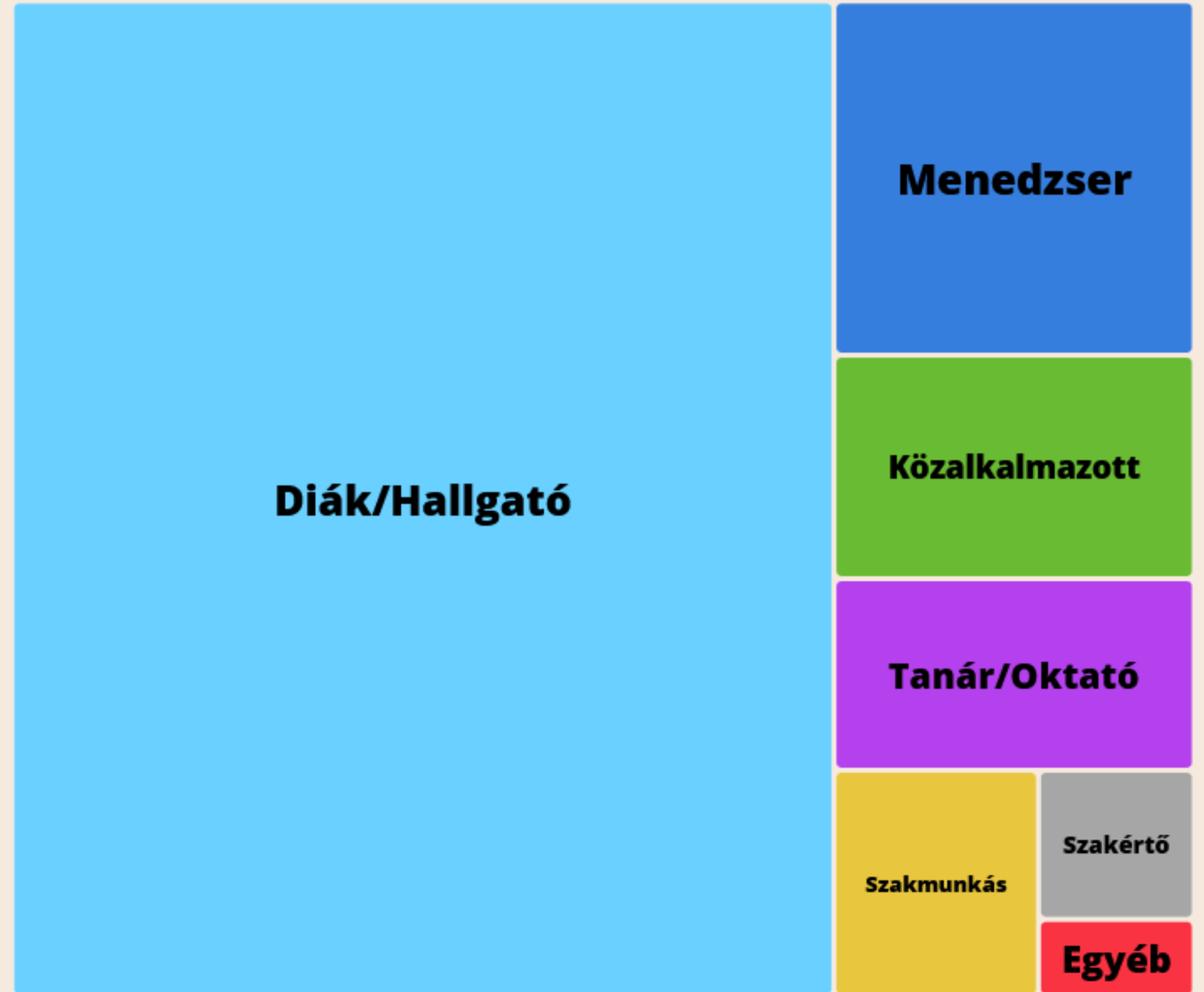
DEMOGRAFIAI ADATOK

KITÖLTŐK ARÁNYA (%)

■ férfi ■ nő

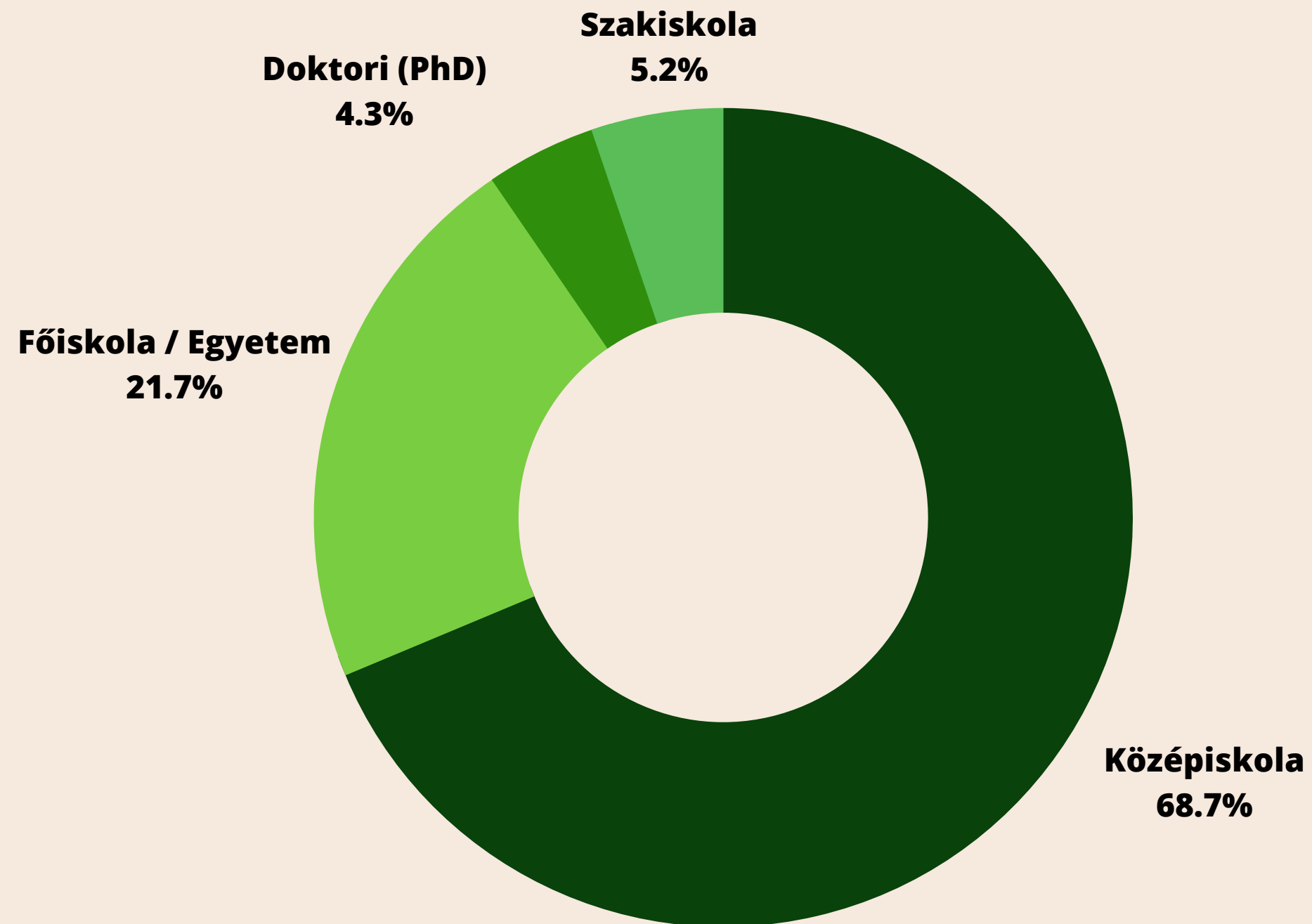

FOGLALKOZÁSOK ARÁNYA (%)

DEMOGRÁFIAI ADATOK

LEGMAGASABB ISKOLAI VÉGZETTSÉG (%)

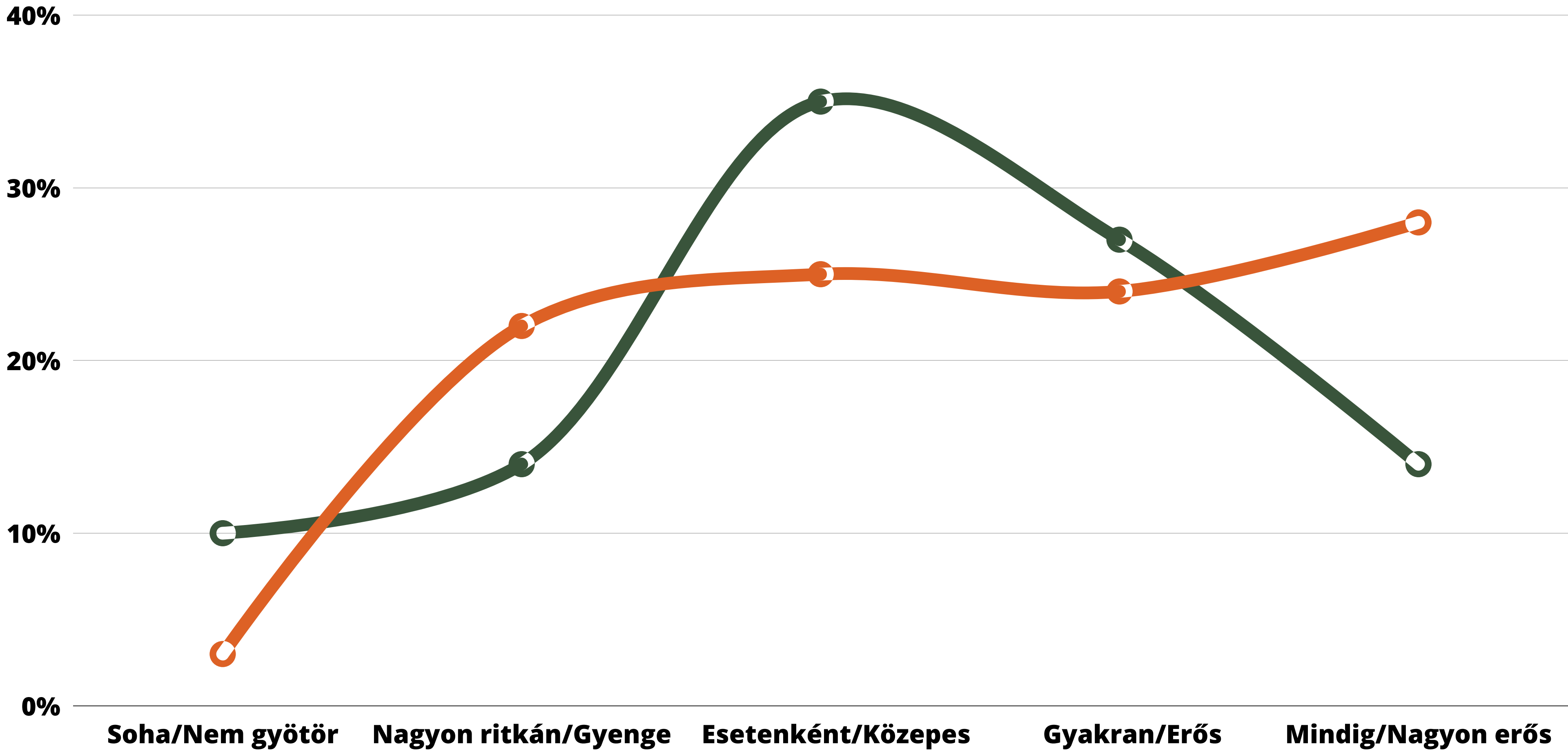

AKTUÁLIS EGYETEMI TANULMÁNYOK (%)

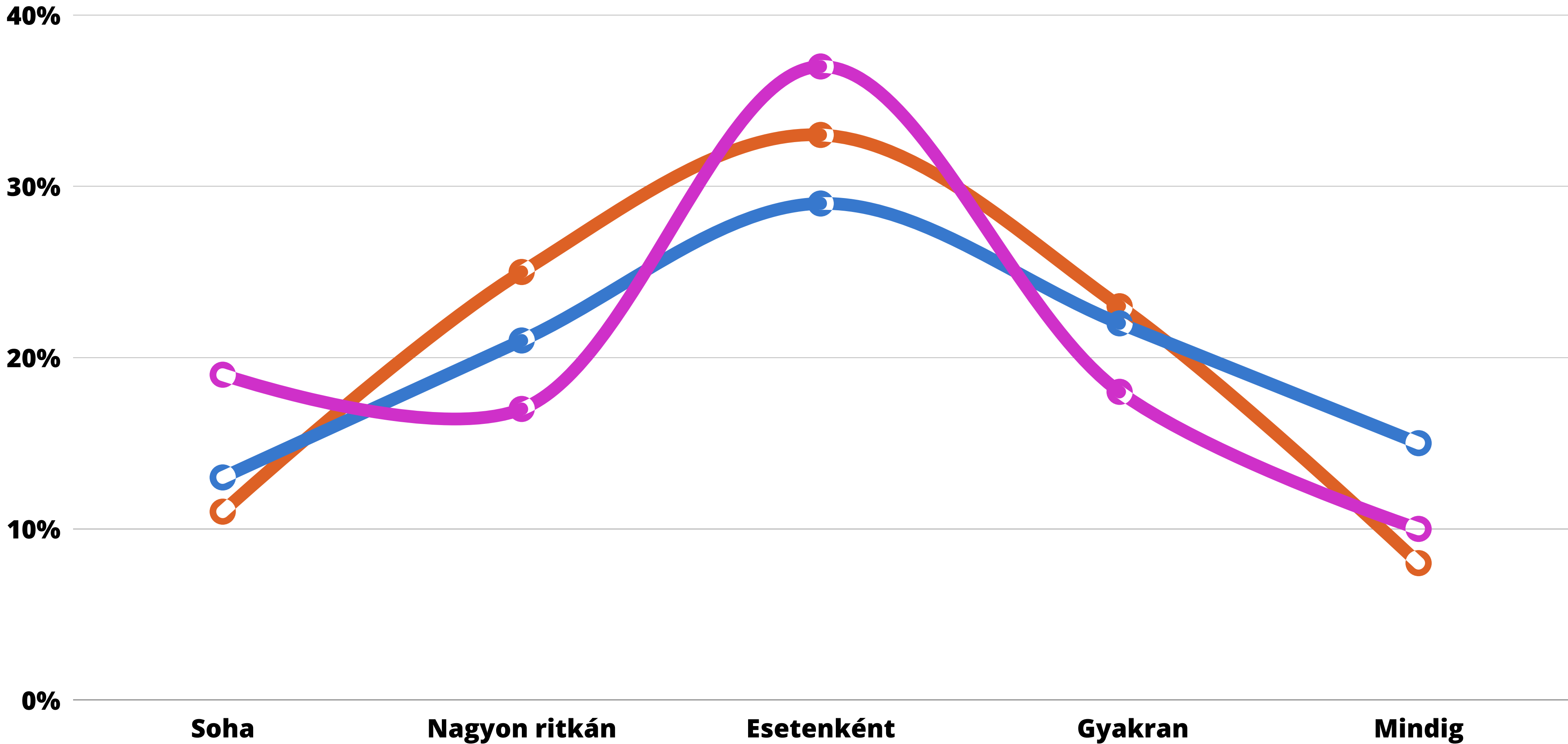
A klímaszorongás gyakorisága és erőssége a kitöltők esetében (%)

■ Szorongás gyakorisága ■ Szorongás erőssége

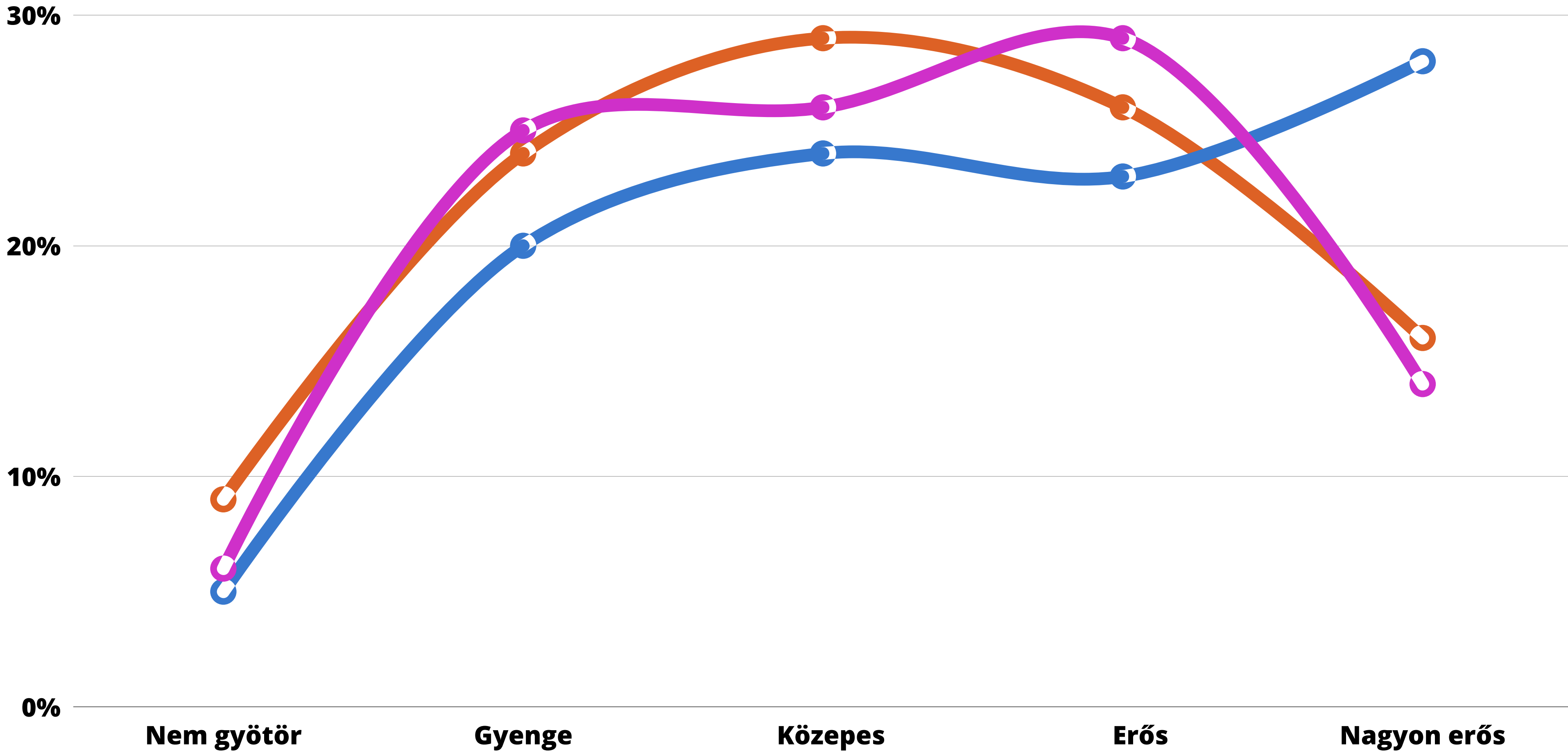
A klímaszorongás gyakorisága intézmények szerint (%)

■ METU ■ SZE ■ NJE

A klímaszorongás erőssége intézmények szerint (%)

■ METU ■ SZE ■ NJE

A klímaváltozás hatása a vizsgált generációk életére (%)

■ Z generáció ■ Y generáció ■ X generáció

60%

40%

20%

0%

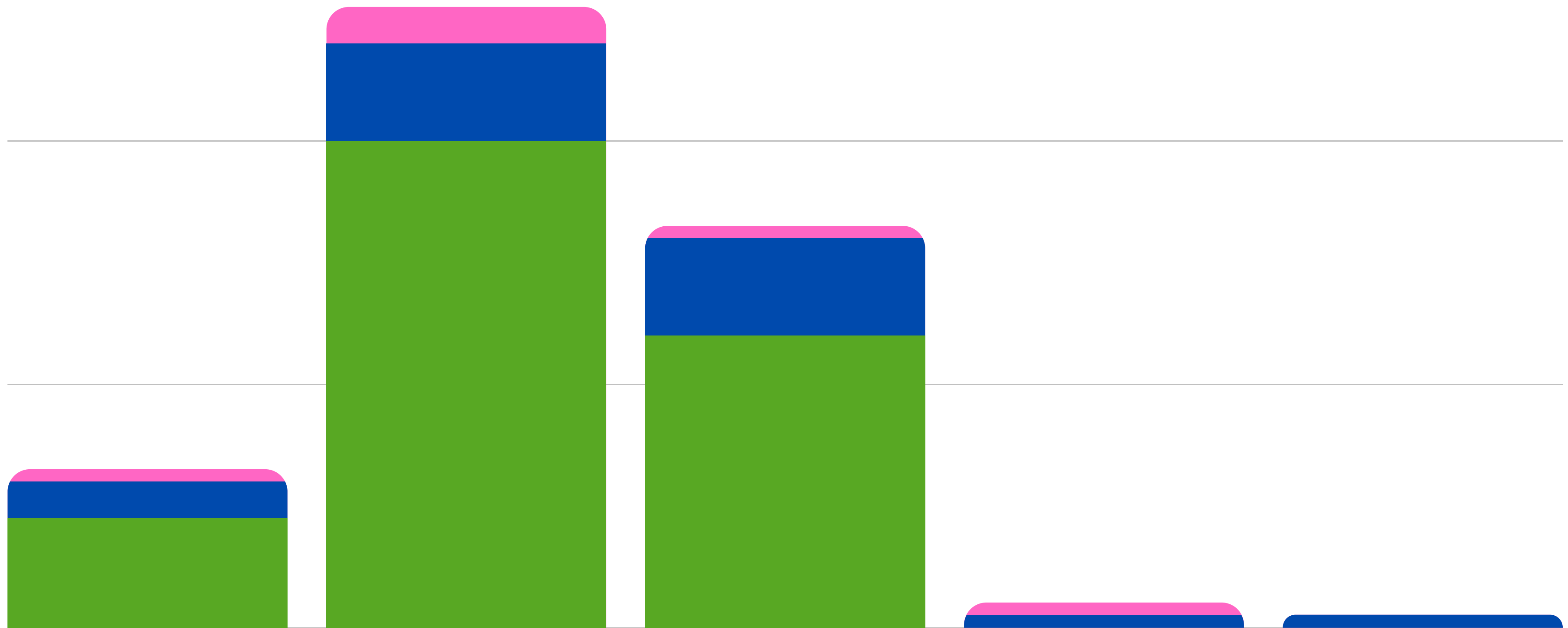
Nagyon negatív hatás

Negatív hatás

Nincs hatása

Pozitív hatás

Nagyon pozitív hatás

A klímaváltozás miatt kialakuló érzések a hallgatókban

Közömbösség

Reménytelenség

Ingerültség

Tehetelenség

Félelem

Kétségbeesettség

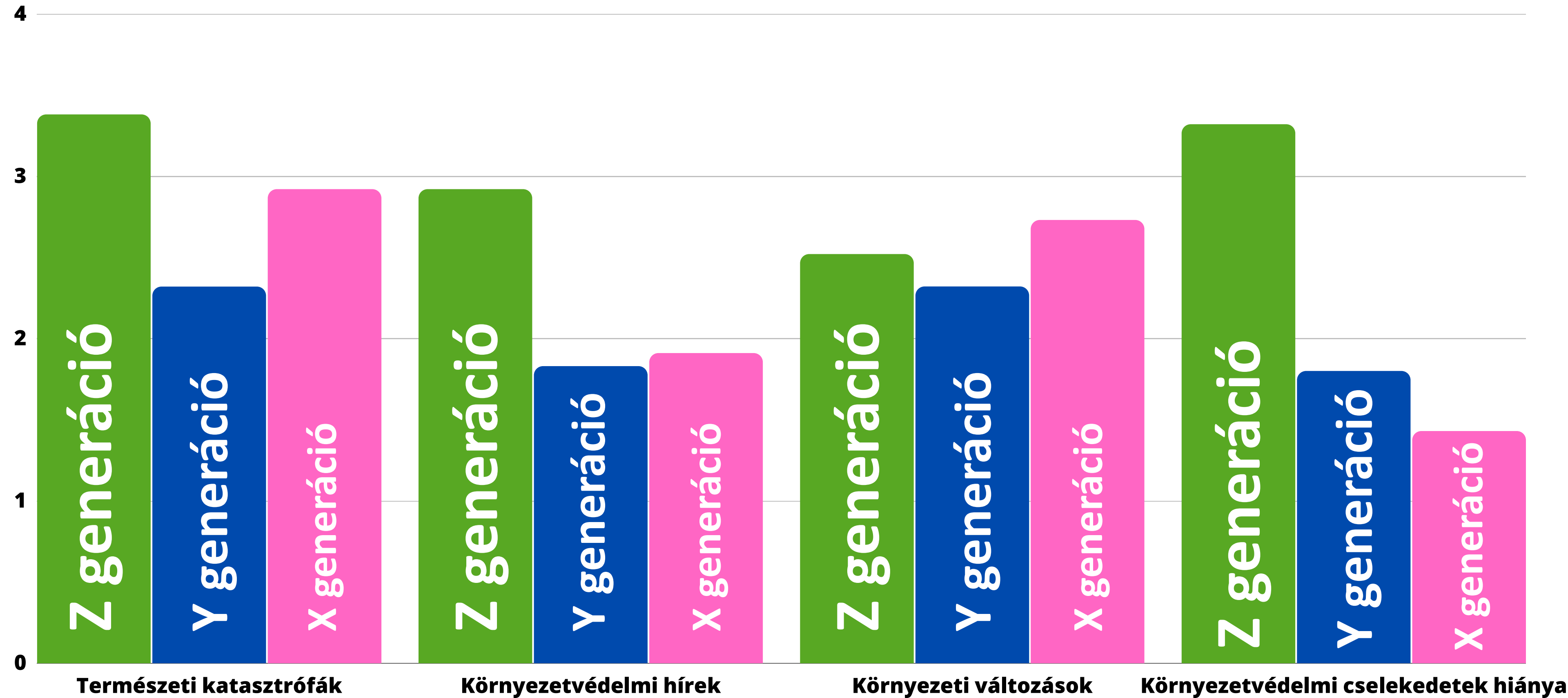
Szomorúság

Szorongás

Zavarodottság

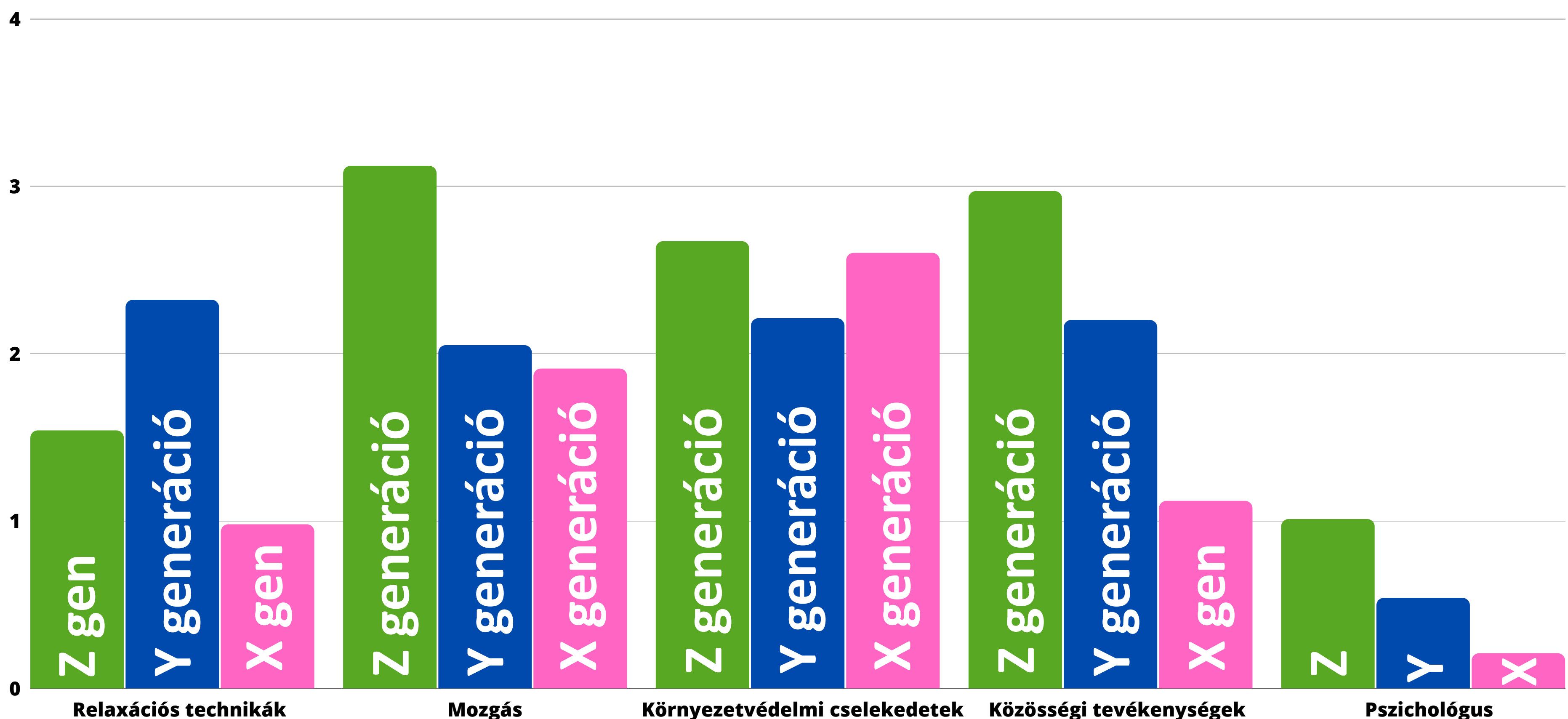
Düh/Harag

Klímaszorongást kiváltó leggyakoribb események

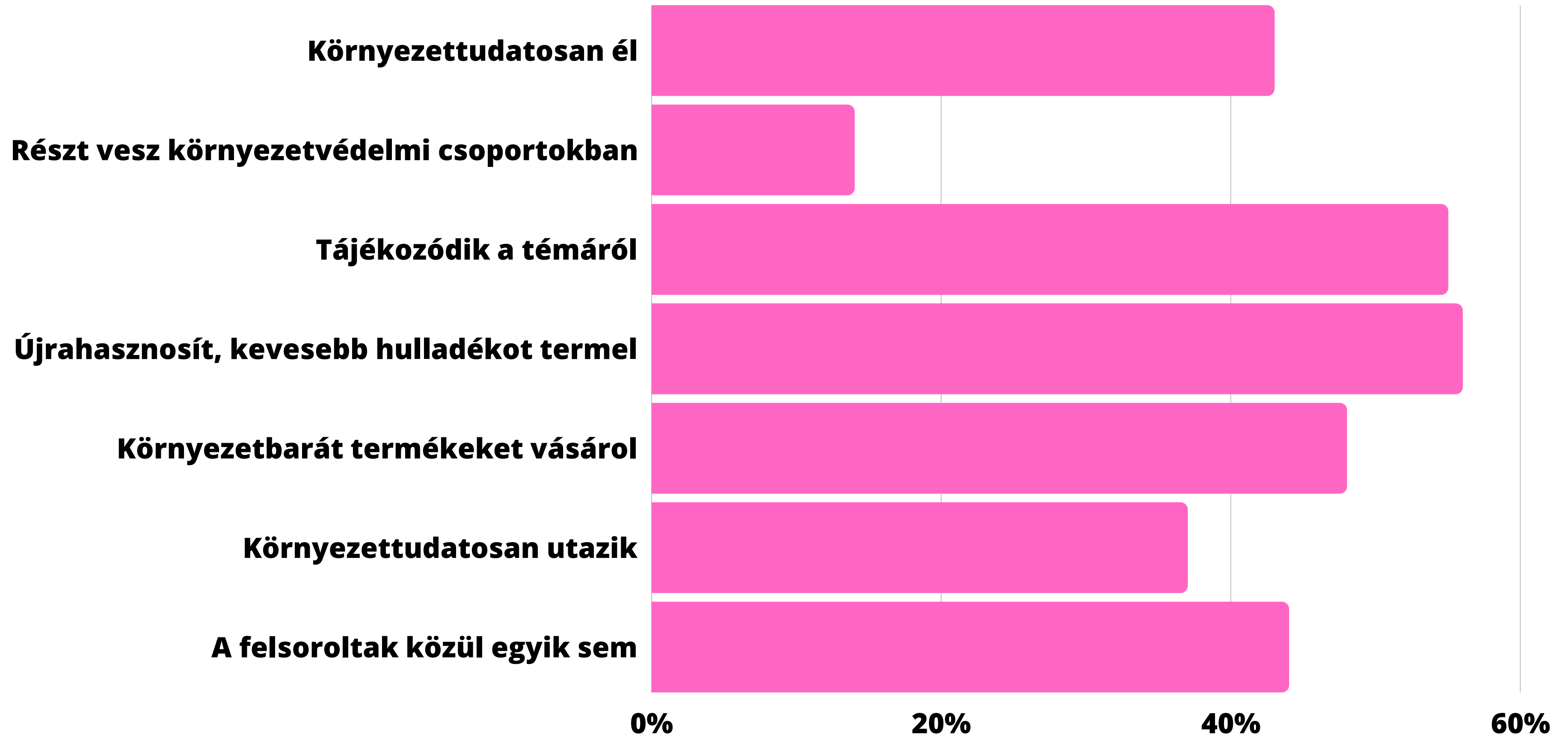
Megjegyzés: 0 = egyáltalán nem érez szorongást, ... 4 = Szinte mindig érez szorongást

Tettek, melyek segíthetnek a klímaszorongás kezelésében

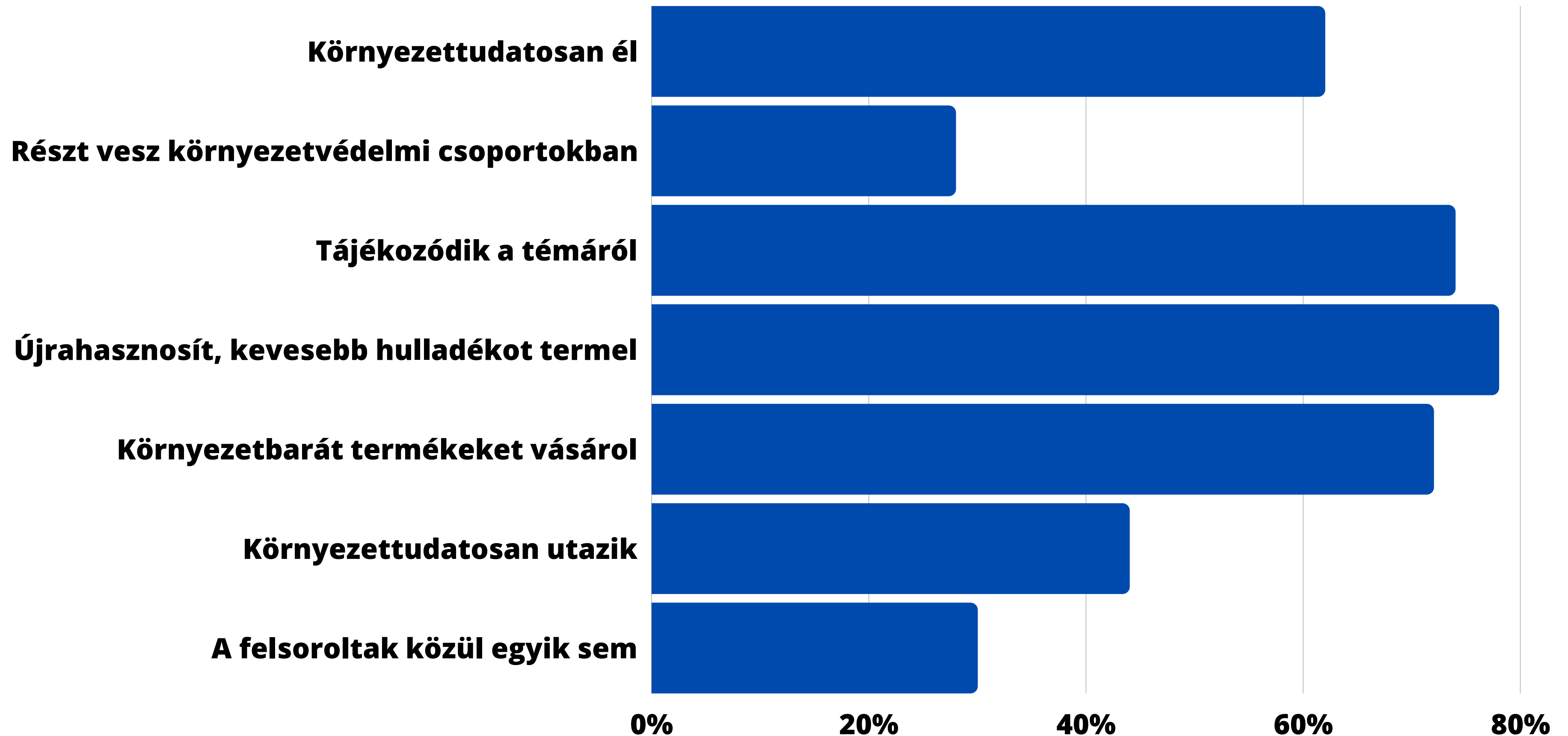
Megjegyzés: 0 = egyáltalán nem segít(enek), ... 4 = Szinte mindig segít(enek)

X generáció tevékenységei a klímaváltozás ellen (%)

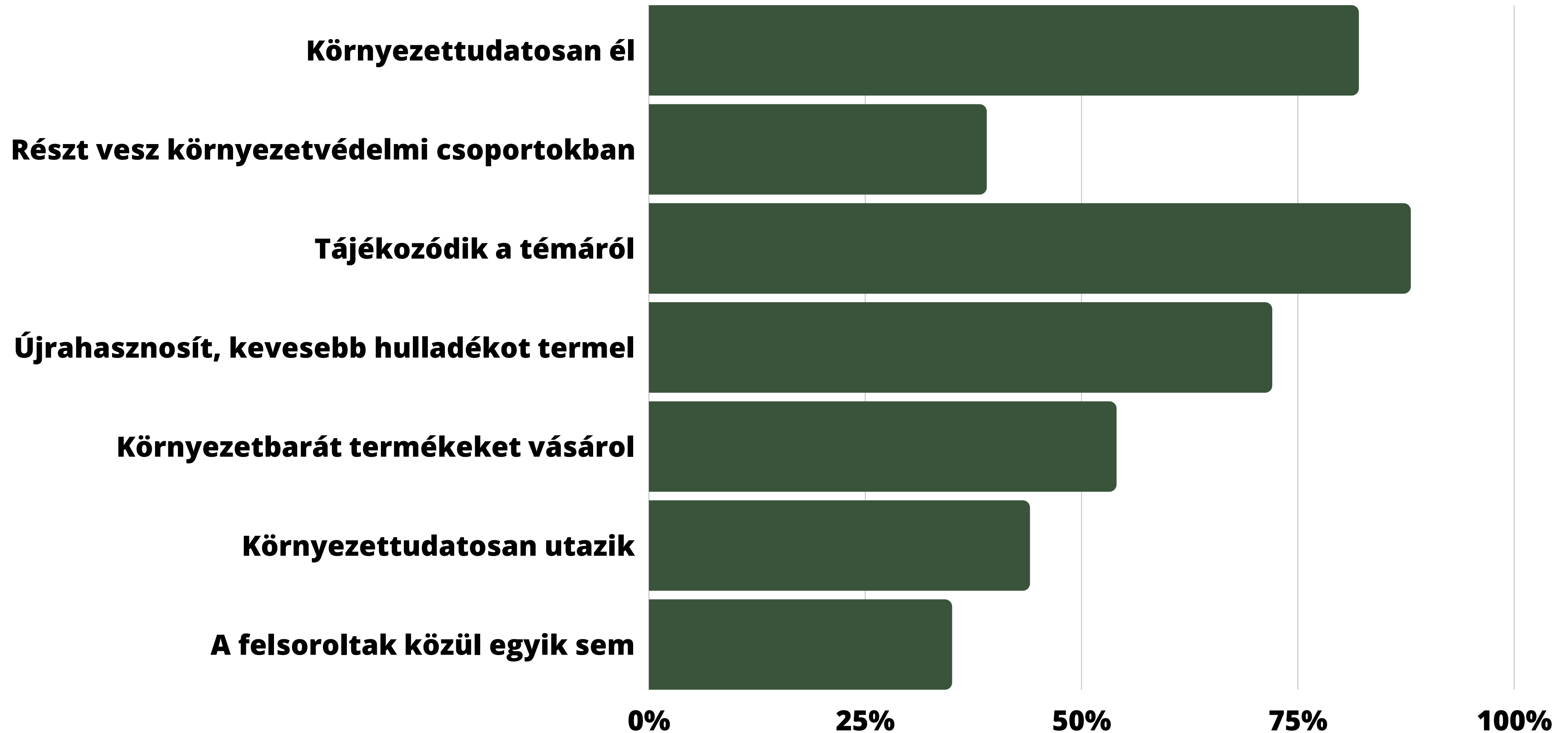
Megjegyzés: Több válasz is megjelölhető volt!

Y generáció tevékenységei a klímaváltozás ellen (%)

Megjegyzés: Több válasz is megjelölhető volt!

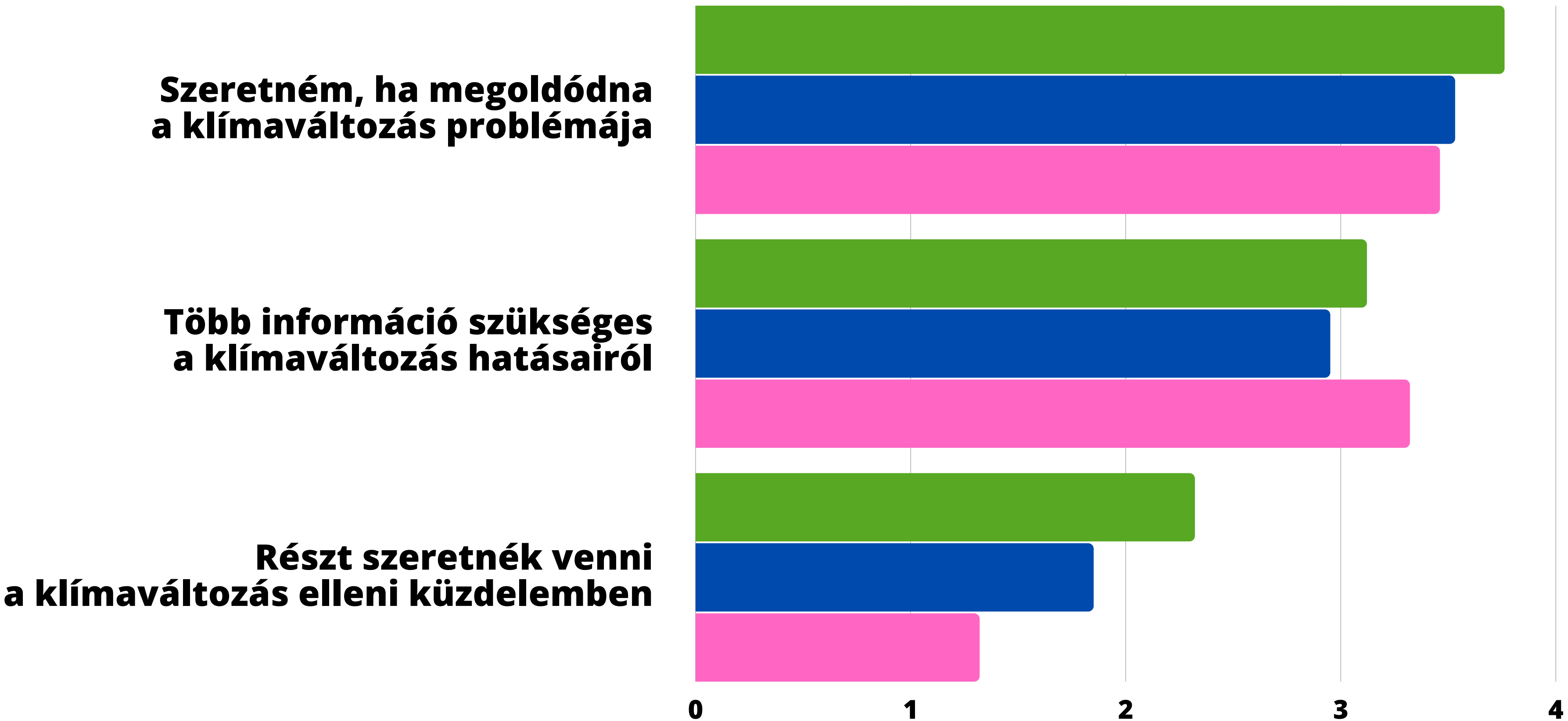
Z generáció tevékenységei a klímaváltozás ellen (%)

Megjegyzés: Több válasz is megjelölhető volt!

Állítások, melyek segítenek a klímaszorongás és klímaváltozás konkrétabb megértésében I. (%)

Z generáció Y generáció X generáció

Megjegyzés: 0 = egyáltalán nem ért egyet, ... 4 = Teljes mértékben egyetért

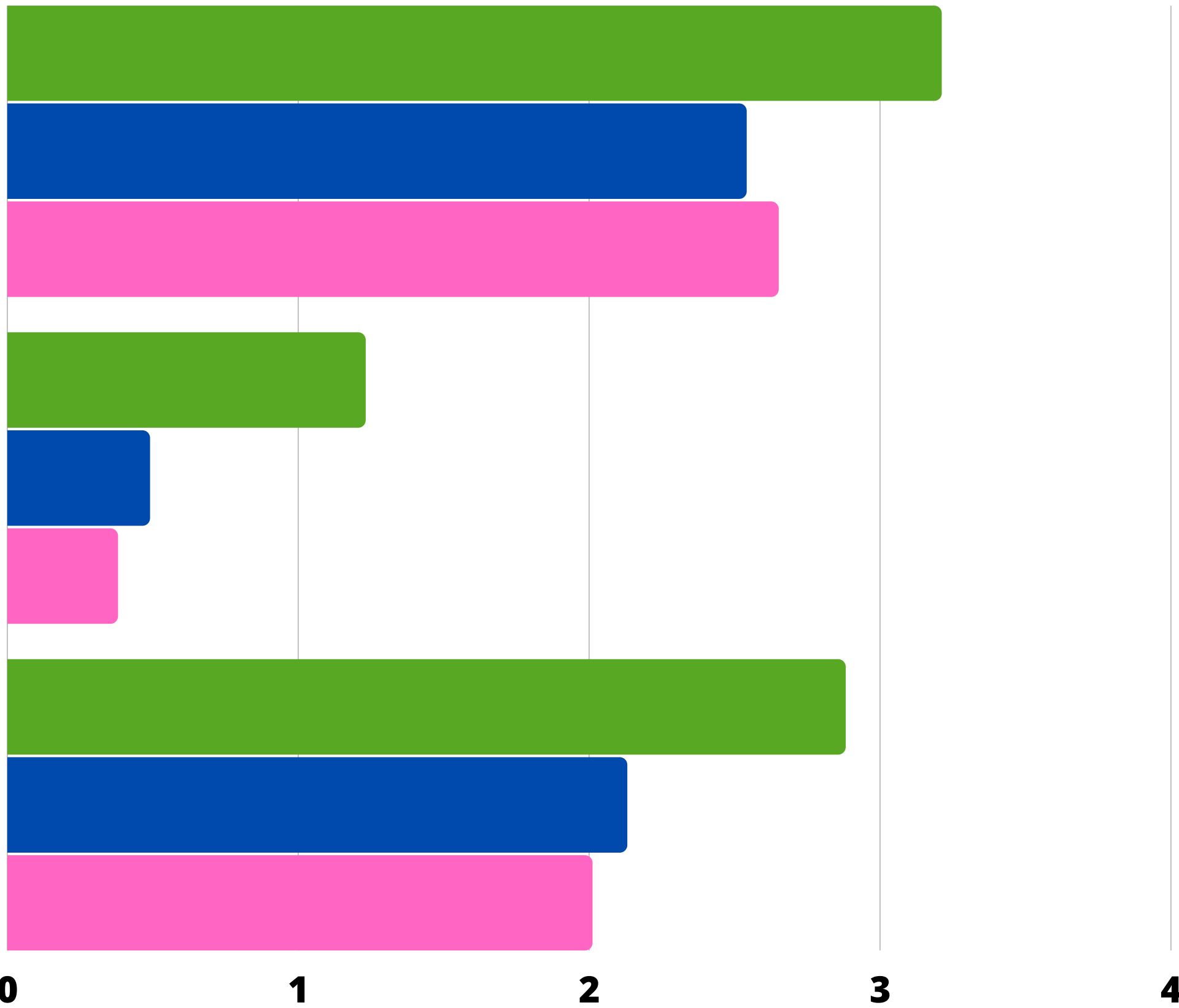
Állítások, melyek segítenek a klímaszorongás és klímaváltozás konkrétabb megértésében II. (%)

Z generáció Y generáció X generáció

A klímaváltozás jelentős hatással van a jövő generációira

A környezetvédelmi intézkedések hatékonyak

Az egyéni tettek a legfontosabbak a klímaváltozás ellen

Megjegyzés: 0 = egyáltalán nem ért egyet, ... 4 = Teljes mértékben egyetért

VALIDACIO

H1. A kutatásban részt vevő intézmények hallgatói közül a Z generáció veszi ki leginkább a részét a klímaváltozás okozta problémák elleni küzdelemben.

H2. A kutatásban részt vevő X, Y és Z generációk közül a Z generáció tagjai küzdenek leginkább a klímaszorongás okozta erősebb tünetekkel.

ÖSSZEFOGLALÁS

1. Megállapítás

A klímavédelemmel és környezettudatos életmóddal kapcsolatos rengeteg információ mellett szükséges, hogy **tettekkel is bizonyítsuk** a környezetünk iránti megbecsülésünket.

2. Megállapítás

A kutatási eredmények alátámasztják, hogy a vizsgált intézmények hallgatói közül – hozzáállás szintjén – valóban a **Z generáció tagjai a legelhivatottabbak** a klímavédelem támogatása mellett.

3. Megállapítás

Mindhárom vizsgált generáció számára az a legfontosabb, hogy a **klímaváltozás** következtében felmerült **problémák és hatások minél hamarabb megoldódjanak.**

KLIMA- SZORONGAS KERDOIV

SCAN ME

Dr. Szeberényi András, PhD.

egyetemi docens

METU, Marketing és Kommunikáció-tudományi Intézet

aszeberenyi@metropolitan.hu

<https://www.linkedin.com/in/andras-szeberenyi/>

<https://greenocm.com/>

